

של ברני דויטש קשור כמעט לכל פעילות של הימין הקיצוני בישראל.
מי הוא ברני דויטש? מה כוחו ומה השפעתו? מה מריץ אותו?

יונה בביב, נץ בחוץ

עולם הפינאנסים יזוע שמו של ברני דויטש הרבה יותר מאשר בעולם הפוליטיקה, כי בגיל 36 יכול ברני דויטש לשאת על ראשו את הכתר של אחד ממלכי בורסת הכספים והמניות של ארצות-הברית. הוא אחד הלוחיתנים הגדולים בול-סטריט — מרכז עולם הפינאנסים האמריקאי. למעמד זה לא הגיע ברני דויטש בזכות ירושה או גב חזק. הוא פילס את דרכו לצמרת עולם-הכספים האמריקאי בכוחות עצמו. הרווי היגרו לארצות-הברית מפולין, בשנות ה-20 של המאה. אביו, שהגיע למעמד של סוחר אמיד, לקח חלק פעיל בחיי הקהילה היהודית בניו-יורק, משמש עד היום נשיא של בית-כנסת גדול בניו-יורק. ברני עצמו, יליד ניו-יורק, למד עד גיל 13 בישיבה. אחר-כך עזב את לימודי התיכון סיים את אוניברסיטת ניו-יורק כבוגר ב-1968. זמן קצר אחרי שסיים את לימודיו, החל להיות מעורה בעסקי ההשקעות בחיל סטריט, עד שהצליח להקים חברת-השקעות.

ל נסאוח רבים

יושב ברני דויטש בחדרי הימין הישראלי, שם הוא מממן מספר פעולות של חוגים שונים ומשונים. בתמונה זו, שצולמה בלובי של

מלון הילטון בתל-אביב, התעקש ברני לשבת. אין הוא אוהב להצטרף לסעודות, בשל קומתו הקצרה. דויטש נשאר איש-מיתורני לגבי הציבור בישראל, עליו הוא רוצה לכפות את דעותיו המחממתות.

ראוהו שיעורו את דעת-הקהל. ברני נתן לגאולה כספים רבים למימון פעולות פוליטיות שהיתה קשורה עימן. כך אירע שברני דויטש הביא את יאשה קאזאקוב ואת שפרלינג על חשבונם לארצות-הברית, שילם מכיסו עשרות אלפי דולרים כדי לממן את מסע-התעמולה שלהם. "הממ"שלה התנגדה לכך מסיבות מובנות", אומר ברני, "הממסד מקנא כשלוקחים ממנו את הכוח. ממשלת ישראל רוצה להיות באמ-ריקה האוטוריטה בענייני ישראל ויהדות ארצות-הברית. הם לא רוצים שמישהו אחר יתערב בעניינים אלה. אבל הגעתי למסקנה שבנסיבות רבות פועלת ממשלת ישראל לפי הכלל: אלוהים יודע הכל, אבל הישראלים יודעים יותר. אינני סבור שהממשלה יודעת הכל. במקרים רבים יזומה של פרטים היא יעילה יותר מאשר פעילות ממשלתית".

רע הוא יאשה קאזאקוב בכך הכל גויים לשירות צבאי סדיר. "אני יונה בעניין ויאט-נאם, משום שאני סבור שהמלחמה שם צריכה להסתיים, ואין זה הוגן לשלוח אנשים להיהרג במלחמה בלתי-צודקת וחסרת-תכלית. אבל אם יש מלחמה צודקת, כמו זו של ישראל, צריך להילחם אותה עד הנצחון. "דעתי הפרטית היא שאסור לישראל לסגת מהשטחים שכבשה במלחמת ששת-הימים. אם צריך להחזיר משהו תמורת שלום, אני מעדיף שישראל תחזיר את תל-אביב במקום חברון. לחברון יש יותר משמעות, לגבי מאשר לתל-אביב. אני רוצה להקים בית בישראל, ולשלוח את לודי להתחנך כאן.

"אבל למה אני צריך לבוא הנה, ולחיות כאן, אם מחזירים את השטחים? אני יכול לבואה מירדן לחיות ביפאן!"

המפלגה הדמוקרטית שנערכה בשיקגו ב-1968, ערב קביעת מועמד המפלגה לנשיאות היה ברני דויטש ציר לוועידה מטעם מדינת ניו-יורק. הוא היה שם מראשי תומכיו של הסינאטור הליברלי יוג'ין מקארתי, מראשי מממני מסע-התעמולה שלו, ומראשי המתנגדים למלחמת ויאט-נאם.

המלחמה בשלום

יצד אפשר להסביר את העובדה שבעוד שבארצות-הברית הוא ליברל ויונה, הרי בישראל הוא נץ ואחד מראשי המממנים של הימין הקיצוני הישראלי? את התשובה לכך אפשר לשמוע מפי ברני דויטש עצמו. ברני הגיע לישראל באופן פתאומי, גונבה לאזניו השמועה כי יאשה קאזאקוב נעצר בישראל. הוא נטש את עסקיו, ובא לעזור לאיש חסותו. רק כאן התברר לו שמה שאי-

"כשאחזור לארצות-הברית אני רוצה להחיל כמאבק כדי לעזור את דעת-הקהל היהודית והאמריקאית בארצות-הברית כדי להסביר ולשכנע מדוע שטחים אלה, שהיו שמורים לנו תמיד, שייכים לנו ככל שטחי מדינת ישראל, ומדוע על ישראל להתנגד לתוכנית-השלום של רוג'רס, שהיא בעיני תוכנית מינון של 1970".

ברני אינו שייך באופן רשמי לשום מפלגה ישראלית או שלוחה שלה בארצה.

יש לברני דויטש עוד תוכניות רבות. הוא מתעניין להקים אגודת מיסגרת אירגונית לנוער היהודי בארצות-הברית, להציב בפניו את תגרים כדי שיאבק עליהם. לא קשה לנחש מה יהיה צביונם הפוליטי של אתגרים אלה.

מדוע הוא עושה כל זאת? מדוע הוא משקיע בפעילות פוליטית סעון זו מהונו ומזמנו? מה המטרה אליה חותר ברני? לי עצמי אין כל שאיפה להיות מדינאי או פוליטיקאי, טוען ברני. "הפוליטיקה היא עסק מלוכלך. אבל ברמה שאני עוסק בה איני תלוי באיש, ואיני נוגע בליכוד זה. איני עושה כסף מפוליטיקה, אלא מוציא כסף על פוליטיקה.

"זה רק בשביל התענוג הפרטי שלי ליעץ ולעזור לאנשים. אני משלם בכספי בשביל התענוג זה."

על חשבון הברון

חד עם הצהרתו זו רוכש ברני דויטש עמדות בעלות השפעה גם בישראל. כך, למשל, הוא אחד המשקיעים עים והבעלים הראשיים של בנק אגודת-ישראל.

הוא בעל מניות עיקרי בחברה המקימה בתי אבות בישראל. הוא משקיע מכספיו ברכישת קרקעות, ותומך בכספו בפעילות הפוליטית של הימין הלאומני. האם אין זה מפריע לו שכל פעילותו בישראל קשורה בימין הקיצוני? "התחוויות שמדביקים לאנשים אינם מענייני. בשבילי חשוב שאני סבור שהם צודקים. לא נוגע לי בכלל מה חושבים עליהם אחרים."

מבחינה מסוימת מהווה כיום ברני דויטש עבור הימין הישראלי את מה שהיה הברון רוטשילד עבור הימין הישן בארץ-ישראל של תחילת המאה.

עד כה הוא פועל בצורה די-קרטית מאחורי הקלעים. אולם אין זה מן המנע כי למרות סלידתו המוצהרת מפוליטיקה, הוא יופיע יום אחד כדמות בעלת מישקל וחשיבות על המספה הפוליטית של ישראל.

אף על פי כן הוא מזהה את עצמו עם חרות. אבל פעילותו הפוליטית היא פעולה פרטיזנית של אדם יחיד, שיש לו יותר אמצעים מאשר לכל מפלגה בישראל.

"אצלנו בארצות-הברית יש פיתגום, ארי מר ברני דויטש, "אם אתה רוצה שמישהו יעשה — תן אותו לעשותו לאדם עסוק. אני אדם עסוק מאוד. אבל בעניינים האלה אני מכניס את כולי, את משפחתי, את אשתי, את ידידי. אנחנו הופכים את זה לחלק מחיי היום-יום שלנו. אנשים פרטיים יכולים לעשות בתחומים מסוימים הרבה יותר מאשר יכולות לעשות הממשלה או גופים רשמיים אחרים. והטיפול בפרשת יהודי ברית המועצות הוא דוגמה לכך."

בשביל התענוג

פעילותו הפוליטית של ברני דויטש בקשר לישראל החלה, למעשה, באמצעות בעיית יהודי ברית-המועצות. לפני שבע שנים הצטרף ברני לליגה היהודית האמריקאית למען יהודי ברית-המועצות. הוא היה אחד הפעילים של ליגה זו. "הרגשתי", הוא אומר, "שבמלחמת-העולם השנייה לא עשתה המנהיגות של יהודי אמ-ריקה די למען יהודי אירופה. לא רציתי שהפרשה תחזור לגבי יהודי ברית-המועצות. לא רציתי שילדי ישאלו אותי: מה עשית אתה למען הצלת יהודי רוסיה? לכן אני עושה מה שאני חושב לנכון, ולא איכפת לי מה חושבת המנהיגות הרשמית על כך." לפני שנתיים הביאה הליגה את גאולה כהן, לשעבר פעילת לח"י ותומכת נלהבת של הדר"ר שייב, לארצות-הברית. היתה זו גאולה כהן ששיכנעה את ברני דויטש שהפעילות במיסגרת הליגה היא חסרת תכלית, וכי להיווין את העניינים יש לצאת בפעולות-

עמון פאשיסטי
 זהו אחד השטרים של השבועון טיימס אוף ישראל, המטיף נגד השלום, מטית נגד סוחריה-השלום בישראל. השטר מר-אה את "מפת השלום" של הימין הקיצוני: ארץ-ישראל משני עברי הירדן, יחד עם סיני והגולן. היא מורכבת מתצלומיו של זאב ז'בוטינסקי, שמעולם לא דרש את סיני ואת הגולן.